

Συνών. ἀντίγραφο, ἀντίτυπο. 3) Βραχεῖα ἄρσις, ὑπέγερσις Ζάκ. κ. ἀ.

ἀντισηκώνω Ζάκ. Πελοπν.(Αρχαδ. Βυτίν. Δημητσάν. Πύλ.) κ. ἀ. —ΔΣολωμ. 20 ἀδισηκώνω Κύθηρ. Πελοπν. (Γέρμ. Λακων. Μάν. Οίτυλ. Οἰν. κ. ἀ.) ἀντεσηκώνω Πελοπν. (Σιδηρόκαστρον Τριφυλ.) ἀδεσηκώνω Πελοπν. (Οἰν.) ἀδησηκώνω Πελοπν. (Μάν.) ἀδρασηκώνω Πελοπν. (Οίτυλ.) Μέσ. ἀντισηκώνωμαι Ἡπ. Πελοπν. (Τριφυλ.) ἀδρασηκώνωμαι Πελοπν. Λακων. Προστ. ἀντεσήκω Πελοπν. (Σιδηρόκαστρον Τριφυλ.)

'Εκ τοῦ ἀρχ. ἀντισηκῶ = φέρω εἰς ἴσορροπίαν, ἀντισταθμίζω. Οἱ μετὰ τοῦ ὁ ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ τύποι κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ ἀντρας.

1) Σηκώνω δὲίγον, ὑπεγείρω Ζάκ. Κύθηρ. Πελοπν. (Βυτίν. Γέρμ. Λακων. Μάν. Οίτυλ. Οἰν. Πύλ.) κ. ἀ. : 'Αδισηκώνει λιγάκι τὸ κεφάλι τοῦ ἀποθαμένου Κύθηρ. Ν' ἀδρασηκώνης λιγάκι τὴν πέτραν νὰ βάλω ἀποκάπιον τὸ λουστάρι Γέρμ. 'Αδρασήκωσε 'φτουδὰ τὴν κασσέλλα νὰ τρανίζω τὸ λαιόπαντρο Οίτυλ. || Ἀσμ.

Φύσηξε βορεάς, μαιστρῷ τρεμοντάρα,
κε ἀντεσήκωσε τὸ μεσοφούστανό της
κε ἀντιφάνηκε τ' ἄσπρῳ τῆς ποδάρι

Πύλ. 2) Μέσ. καθήμενος ἡ κατακείμενος ὑπεγείρομαι 'Ηπ. Κύθηρ. Πελοπν.(Αρχαδ. Γέρμ. Μάν. Σιδηρόκαστρον Τριφυλ.) κ. ἀ. : 'Αντεσήκω, μπάρμπα, νὰ σοῦ βάλω νὰ προσκέφαλο νὰ κάτσης καλύτερα Σιδηρόκαστρον Τριφυλ. 'Αντεσηκώθηκε καὶ κάθεται 'ε τὸ κρεββάτι αὐτόθ. 'Αδρασήκω λιγάκι νὰ πιῆς τὸ γάλα σου Γέρμ. || Παροιμ.

'Αντισηκώσουν, πεθερά, καὶ κολοσούργουν, ρύφη (ἡ νύμφη ὁσασδήποτε καὶ ἀν ἔχῃ ἐργασίας, καὶ ἀσθενής ἀκόμη ἀν εἶναι, πρέπει νὰ προλαμβάνῃ τὴν πενθερὰν εἰς τὰς ἀσχολίας τοῦ οἴκου) Δημητσάν. Λακων. 2) Σηκώνω, ἐγείρω, υψῶ ΔΣολωμ. ἔνθ' ἀν. : Ποίημ.

Τὸ σπαθί σου ἀντισηκώνεις, | τρία πατήματα πατῆς,
σὰν τὸν πύργο μεγαλώνεις | καὶ εἰς τὸ τέταρτο κτυπᾶς.

ἀντισκάρι τό, Πειρ. ἀδισκάρι Κρήτ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὔσ. σκαρί.

1) Τὸ ἐπὶ πλέον στήριγμα τῆς ἐσχάρας ἐπὶ τῆς ὁποίας κατασκευάζεται ἡ διορθοῦται πλοῖον Πειρ. : Τρέχα, φέρε, ἀντισκάρι, γιατὶ θὰ τουμπάρῃ ἡ μαούντα. 2) Τὸ δι' οὖν κρατεῖται τι ἀκίνητον ἡ σταθερόν, στήριγμα, ἔρεισμα Κρήτ. : Βάλε ἀδισκάρι 'ε τὴν δόρτα γεὰ νὰ μὴν ἀνοίξῃ (δηλ. λίθον τινὰ ἡ ξύλον). 'Εβαλα ἀδισκάρι τὴν χέρα μου καὶ σηκώθηκα. "Εβαλε δὸ δόρτα τον 'ε τὴν δέρτα ἀδισκάρι. || Φρ. Βάρω ἀδισκάρι (ἀνοίγω τὰ σκέλη πρὸς ἀσφαλεστέραν καὶ ἐδραιοτέραν στάσιν). Πρ. ἀντιπάτι.

'Η λ. καὶ ως τοπων. Κρήτ.

ἀντισκαρώνω ἀμάρτ. ἀδισκαρώνω Κρήτ.

'Εκ τοῦ οὔσ. ἀντισκάρι.

Βάλλω ἀντισκάρι, ἀνοίγω τὰ σκέλη πρὸς ἀσφαλεστέραν καὶ ἐδραιοτέραν στάσιν: "Οσο καὶ τ' ἀδισκαρώνης τὸ ἵδιο σοῦ κάρει. Συνών. ἀντιπάτω 1.

ἀντίσκαστος ἐπίθ. Στερελλ. (Αράχ.) ἀντίσκαστος Στερελλ. (Αίτωλ. Καλοσκοπ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ἐπιθ. σκαστός.

'Ομοιότατος, ἀπαράλλακτος: Ντὶπ ἀντίσκαστος, κουκί ήταν κ' ἔσκασε 'Αράχ. 'Αντίσκαστος πατέρας εἶνι (όμοιότατος πρὸς τὸν πατέρα του) Αίτωλ. Καλοσκοπ. 'Αντίσκαστ' τ' βάβα σ' γλέπον σὶ σένα (βάβα = μάμμη) Αίτωλ. 'Αντίσκαστον εἶνι αὐτὸς τὸν πιδὶ μὶ τοὺν παπλοῦ τ' αὐτόθ. Πρ. ἀντιμάννα, ἀντίξομπλο, ἀντιπατέρας.

ἀντισκάφι τό, ἀμάρτ. ἀδισκάφι Κύθηρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀντισκαφίζω υποχωρητικῶς.

Ἡ δευτέρα κατὰ τὸ αὐτὸς ἔτος ἀνασκαφὴ τῶν ἀμπελῶνων. Συνών. ἀντισκάφισμα, δισκάφισμα.

ἀντισκαφίζω ἀμάρτ. ἀδισκαφίζω Κύθηρ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ρ. σκαφίζω.

Σκάπτω, ἀνασκάπτω τὸν ἀμπελῶνα ἡ καὶ τὸν ἀγρὸν δευτέραν φοράν κατὰ τὸ αὐτὸς ἔτος: 'Αδισκάφισε τ' ἀβέλι καὶ τὸ χωράφι. Συνών. ἀντισκάφιστω.

ἀντισκάφισμα τό, ἀμάρτ. ἀδισκάφισμα Κύθηρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀντισκαφίζω.

'Αντισκάφι, διδ.

ἀντισκάφτω ἀμάρτ. ἀδισκάφτω Κύθηρ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ρ. σκάφτω.

'Αντισκαφίζω, διδ.

ἀντισκηνό τό, λόγ. κοιν.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὔσ. σκηνή.

1) Τὸ ἀντὶ σκηνῆς χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν στέγαστρον ἀποτελούμενον ἐκ πλειόνων τοῦ ἐνδὲ τεμαχίων ἀδιαβρόχου ὑφάσματος. 2) Τεμάχιον τετραγωνικοῦ ἀδιαβρόχου ὑφάσματος φερόμενον ὑφ' ἐκάστου τῶν στρατιωτῶν εἴτε πρὸς ἀπαρτισμὸν μετ' ἄλλων ὅμοιών υφασμάτων στεγάστρου εἴτε καὶ ως ἀδιαβροχος ἐπενδύτης αὐτοῦ.

ἀντισκληθρα ἡ, Κέρκ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὔσ. σκλήθρα.

Τὸ ἀποσχιζόμενον λεπτὸν καὶ ἐπίμηκες τεμάχιον ξύλου.

ἀντισκολεύω ἀμάρτ. ἀδισκολεύω Κρήτ. ἀδισκολεύω Κρήτ.

'Εκ τοῦ δυσκολεύω κατὰ σύμφυρσιν πρὸς τὸ ἀντισκόφτω.

'Εμποδίζω, παρεμποδίζω: 'Σ τὴ σιράτα ποῦ πήγαινε τὸν ἀδισκόλεψε δεῖνα. Συνών. μποδίζω.

ἀντισμεῖς ἐπίρρο. ἀμάρτ. ἀδισμεῖς 'Ανδρ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ἀριθμ. μεῖ.

'Αφοῦ, μεὰ καὶ: 'Αδισμεῖς το' ἥρθες, δὲ μὲ βρῆτας; (ἀφοῦ ἥλθες, ἐπρεπε νὰ μὲ συναντήσῃς).

ἀντισπάζομαι Πελοπν. (Κορινθ.) ἀντισπάζομαι Στερελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ρ. σπάζομαι, δι παρὰ τὸ σπάζομαι.

'Ασπάζομαι μετ' εὐλαβείας: Μόλις μπῆκα 'ε τὴν ἐκκλησίαν ἀντισπάζηκα τὸ εἰκόνισμα τοῦ Χριστοῦ Κορινθ. Σταμάτσαν τὸν λείψαντον νὰ τ' ἀντισπάζομαι Αίτωλ. Συνών. ἀνασπάζομαι.

***ἀντισπέρι** ἐπίρρο. τατσιλέρι Τσακων. τατσιλέρι Τσακων.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ἐπιρρο. *ἐσπέρι, περὶ οὗ ίδ. Μδέφνερ Λεξ. ἐν λ. προτσιλέρι καὶ τατσιλέρι. 'Ο τύπ. τατσιλέρι ἐκ συνεκφ. τοῦ ἀρθρου τά.

Προχθές: Τατσιλέρι ἐκάνα ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ(ἐκάνα=ἥλθα).

ἀντισπόρι τό, ἀμάρτ. ἀντισπόρι Μακεδ. (Καταφυγ.)

'Εκ τοῦ οὔσ. ἀντισπόρος.

'Αντισπόρος 1, διδ.

ἀντισπορος ὁ, Θεσσ.(Άλμυρ.) Θράκ. (Σηλυβρ.) Σκίαθ.

—Απαπαδιαμ. Πεντάρρφ. 11 ἀντισπορος Μακεδ. (Καταφυγ.) Χαλκιδ.) ἀντισπορος τό, 'Αττικ. 'Ηπ. Στερελλ. (Φθιώτ.) ἀντισπορος Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Στερελλ. (Καλοσκοπ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀντίσπορος, παρ' ὅ καὶ ἀντίσπορον.

1) Τὸ εἰς εἶδος παρεχόμενον μίσθωμα ὑπὸ τοῦ καλλιεργητοῦ εἰς τὸν γαιοκτήτην, ποσὸν τῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν προτέρων δριζόμενον, ἡ μορτὴ ἔνθ' ἀν.: Δίνω τὰ χωράφια μου μὲ τὸν ἀντίσπορο Θεσσ. (Άλμυρ.) Τὸ δουκαῖον χωράφι μ' μὲ τοὺν ἀντίσπουρον Μακεδ. (Χαλκιδ.) «Εἶχε... χωράφια ἀμέτρητα, μόνον ἀπὸ τὸν ἀντίσπορον τῶν χωραφίων ἡμποροῦσε νὰ μὴν ἀγοράζῃ ψωμὶ δι' ὅλου τοῦ ἔτους αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του» ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀντικούκη, ἀντισπόρι.

2) Τὸ ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος ἀποχωρίζόμενον ποσὸν ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ γαιοκτήτου δαπανηθέντα σπόρον τοῦ λοιποῦ εἰσοδήματος ἐξ ἡμισείας λαμβανομένου Στερελλ. (Καλοσκοπ.)

3) Ποσὸν ὕσσον δύναται νὰ δεχθῇ ὁ ἀργός κατὰ τὴν σπορὰν παρεχόμενον εἰς τὸν γαιοκτήτην ὡς μόνον μίσθωμα ὑπὸ τοῦ καλλιεργητοῦ Ἀττικ. Ήπ. Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Θράκη. (Σηλυνθρ.) Στερελλ. (Φθιώτ.) Πρ. Ν' Αναγνωστοπ. Ἀγροτ. μεταρρύθμ. 46.

άντισταναιός, Πελοπν. (Κορινθ.) ἀδισταναιός Νάξ. (Κινύδαρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντίστανρος κατὰ σύμφυρο. ἔκουσίαν πρὸς τὸ οὐσ. σταναιός πρὸς μείωσιν τῆς χυδαιότητος καὶ ἀσεβείας.

Ο διάβολος, μόνον εἰς τὴν φρ.: Τὸν ἀντισταναιό σου! (τῆς φρ. προηγεῖται τὸ αἰσχρᾶς σημ. ρῆμα) Πελοπν. (Κορινθ.) Συνών. ἀντίθεος 2, ἀντίστανρος, ἀντίχριστος, διάβολος.

άντιστασι ἥ, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀντίστασις.

Ἀντίστασις, ἐναντίωσις: Βρίσκω-καταλαβαίνω ἀντίστασι. Κάρω ἀντίστασι.

άντιστανρα ἐπίρρο. Παξ. ἀδίστανρα Κέρκ. Κεφαλλ. Λευκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. στανρός.

1) Εἰς σχῆμα σταυροῦ, σταυροειδῶς Κέρκ. Παξ.: Τοῦ δεσε τὰ χέρια ἀντίστανρα Παξ. Κόβγει τὸ ψωμὶ ἀδίστανρα Κέρκ. Γιὰ νὰ τὴνε ξορκίσω, βάρω κοδὰ 'ς τὸν ἀρρωστο τρία βοῦρλα κάτου 'ς τὴ γῆ ἀδίστανρα αὐτόθ. Συνών. στανρωτά.

2) Κατ' ἀντίθετον θέσιν Κεφαλλ.: "Ἐδεσα τὰ ξύλα ἀδίστανρα (δηλ. κορυφὴν πρὸς βάσιν, τὸ λεπτότερον πρὸς τὸ παχύτερον). 3) Ὁμοιότατα, πανομοιοτύπως Λευκ.: 'Αδίστανρα ὄιδιζουνε (όμοιάζουν).

άντιστανρος ὁ, σύνηθ. ἀδίστανρος Κύθηρ. κ. ἀ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. στανρός.

Ο ἐναντιούμενος τῷ στανρῷ, ὁ διάβολος: Τὸν ἀντίστανρό σου! (τῆς φρ. προηγεῖται τὸ αἰσχρᾶς σημ. ρῆμα) Ποίημ.

"Ορσε καὶ σύ, ἀντίστανρε, εἰς τὰ νεφρά σου δύο ΓΣουρῆ Ρωμ. 66. Συνών. ίδ. ἐν. λ. ἀντίσταναιός.

άντιστανρώνω ΚΘΕΟΤΟΚ. Καραβέλ. 175

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. στανρώνω.

Συναντῶ τι ἔξ ἀντιθέτου ἐρχόμενος: Καὶ τὰ παιδὶα... ἐρροβόλησαν ἀπὸ τοὺς ὅχτονες γὰρ ν' ἀντίστανρώσουν τὸ λείψανο 'ς τὸ μεγάλο δρόμο τοῦ χωριοῦ. Συνών. στανρώνω.

άντισταφνον τό, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀντίσταθμος. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ θμ εἰς φν πρ. στάθμη - στάφνη.

Τὸ ἀντίρροπον βάρος. Συνών. ἀντίσηκο.

άντιστέκω πολλαχ. ἀδιστέκω Κρήτ. κ. ἀ. ἀντίστέκον Θεσσ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Σισάν.) κ. ἀ. ἀντιστέκομαι κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀντιστέκομαι Πελοπν. (Κορινθ. Λακων. Τριφυλ. κ. ἀ.) ἀντιστέκομι βόρ. Ιδιώμ. ἀδιστέκομ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) Μετοχ. ἀντιστεκάμενος ΚΘΕΟΤΟΚ. Βιργ. Γεωργ. 56

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ φ. στέκω. Παρ' Ἡσυχ. ἀντιστήκω (λ. ἀντεξάγω) καὶ παρὰ Σχολ. Σοφ. ΑΙ. 104 ἀντιστήκων.

1) Δὲν ὑποχωρῶ, ἐναντιοῦμαι, ἀνθίσταμαι κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): 'Αντιστέκεται 'ς τὸ δάσκαλό του - 'ς τὸ μεγαλύτερό του κοιν. 'Ἐν' μιτόν, ἀμ-μ' ἀντιστέτεται του (εἶναι μικρός, ἀλλ' ἀνθίσταται) Κύπρ. 'Αντιστάθητην δασκάλου αὐτόθ. 'Αντιστάθητην τους οὐλούς (ἀντεπεξῆλθον κατὰ πάντων) αὐτόθ. || Φρ. Σκουτελλοβαρίγνω σου. — Κ' ἐγὼ ἀδιστέκομαι σου (πρόποσις ἐν συμποσίῳ καὶ ἀπάντησις δηλοῦσα ὅτι θὰ σὲ ἀκολουθήσω εἰς τὴν πόσιν, θὰ πίω ὕσσον καὶ σὺ) Κρήτ. || Ἄσμ.

"Αφ' σε με, Χάρ", ἀπ' τὰ μαλλὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὰ χέρια καὶ περὶ δὲ σ' ἀντιστέκομαι, κάμε μ' σὲ, τι θελήσῃς Ηπ. || Ποιήμ.

Λυστυχιά του, ὡ δυστυχιά του | ὃ ποιανοῦ θέλει βρεθῆ 'ς τὸ μαχαίρι σου ἀποκάτου | καὶ 'ς ἐκεῖνο ἀντιστάθη ΔΣολωμ. 7

. σπρώχνονν

τ' ἀντιστεκάμενο βουνὸ τοῦ κάκου μὲ τὸ στήθη ΚΘΕΟΤΟΚ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀντιστένω. 2) Ἀνακόπτω τὴν πορείαν τινός, σταματῶ τινα Εὔβ. (Αὐλωνάρ.) Κύπρ. Πελοπν. (Λακων.) : Τὸν είδα νὰ θέλῃ νὰ μπῇ νὰ κλέψῃ τὸ ἀντιστάθηκα Αὐλωνάρ. 'Αντιστάθη ὁ γέρακας κ' ἔπιασε καὶ μᾶς ἔξεταζε (γέρακας = γέρων) Λακων. Καὶ ἀμτβ. σταματῶ Κύπρ.: Τὸ φαεῖν ἀντιστάθητην του (ἐστάθη εἰς τὸν λαμπόν του).

άντιστελο τό, ἀμάρτ. ἀντίστελ-λο Σύμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. στελί.

Τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ στειλεοῦ, τὸ ὑπερέχον μέρος πέραν τοῦ εἰς ὃ προσαρμόζεται ἐργαλείου.

άντιστένω ἀμάρτ. Μέσ. ἀδιστένομαι Κρήτ. 'ντιστένομαι Ρόδ.

Τὸ μεσν. ἀντιστένω, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀντίστημι διὰ τοῦ παθ. ἀρο. ἀντεστάθητην - ἀντιστάθηκα.

'Αντιστένω 1, ὃ ίδ., ἔνθ' ἀν.: Μὴν τ' ἀδιστένομαι τοῦ κυροῦ σου, γιατὶ δὰ σὲ σκοτώσῃ (δὰ = θὰ) Κρήτ. 'Εδιστάθηκέν του καὶ τοῦτος καὶ γιὰ 'κειονά το' ἥφαε αὐτόθ. Ή σημ. καὶ μεσν. Πρ. Λούκα Βυζαντ. Ιστορ. 280, 12 (ἔκδ. Βόννης) «ἄπαντες ἐντὸς ταύτης εἰσιόντες ἐσώθησαν καὶ οὐδεὶς ὁ ἀντιστένων ἐμακροβίω».

άντιστιβερίζω ἀμάρτ. ἀδιστιβερίζω Νάξ. (Απύρανθ.) Αγγνώστου ἐτύμου.

1) Στηρίζω, ἐπακκονμβῶ τι, συνήθως δὲ τὸ μέσ. στηρίζομαι, ἐπιλαμβάνομαι τινός, ὥστε νὰ μὴ πέσω, ἐπακκονμβῶ εἰς τι: 'Α δὲν ενδιόσκουσον ν' ἀδιστιβερίσω τὸ χέρι μου ἀπάνω σου, ἥθελε νὰ ξαπλωθῶ 'κει χάμαι. 'Εγγίστρησε, μὰ βρέθηκα κ' ἐδιστιβερίστηκεν ἀπάνω μου καὶ δὲν ἥπεσε. Λὲ βορεῖς νὰ πορπατήξῃς καθόλου, σὰ μεθυσμένη πάς, δὲν ἀδιστιβερίζεσαι ἀπάνω μου; "Ησωσα γ' ἐμόλλαρα καὶ δὲν ενρέθη δίοτα ν' ἀδιστιβεριστ' ἀπάνω κ' ἐκατασκοτώθηκα. "Ολογ ἀπάνω μου 'σ' ἀδιστιβερισμένος. 2) Μέσ. μεταφ. βιηθοῦμαι, ἐνισχύομαι ὑπό τινος: Φεύγεις; ὡ βοή, κ' ἐδιστιβερίζουμον γε ἀπάνω σου κ' είχα τὴ βολή μου βρισκούμενη! (ἐστηρίζομην εἰς σὲ καὶ ἵμην ὡς πρὸς τοῦτο ἐξησφαλισμένη).

